



Leszkay András bácsi Moha-meséje

## Ünneplés

Kilencéves koromban észrevettem egy délben, odalent a völgybeli falucskában, milyen nehezen cipeli haza a kanna vizet a kútról az öreg Füleki néni. Hazavittem neki a vizet, és láttam, mennyi teendő lenne elhanyagolt házacskájában, kicsiny gyümölcsösében, veteményesében. Füleki néni nagyon öreg volt, és nem volt senkije. Ettől kezdve minden délben dolgoztam nála egy óra hosszát. Amikor pedig véget ért az iskolai esztendő, nála töltöttem minden délelőttömet.

Kapálgattam, gyümölcsfát nyestem, tetőt javítottam. A szünet közepe táján pedig, egy szombati napon, azt is megbeszéltük, hogy hétfőn kimeszeljük a szobácskáját. És ezen a szombaton, amikor délben fáradtan fölfelé ballagtam Törpeházára, szokatlan kívánságom támadt. Az jutott eszembe, milyen jólesnék nekem, ha most a pajtásaim, amikor megpillantanak, abba hagynák egy percre a játékot, és tisztelettel sutognák egymásnak: „Jön Moha! Moha jön!” Aztán valamelyikük, Bérci Berci vagy Rezeda, fel is kiáltana: „Éljen Moha!” – és kitörne az „éljen” a többiből is. Egy másik pajtásom pedig, esetleg éppen a legidősebb, Nagykaratty oda is jönne hozzám és kezet nyújtana: „Nagyszerű, amit cselekszel! Derék fickó vagy, Moha!” Én azonban fáradt mozdulattal, de mosolyogva legyinténék, hogy hagyják csak, játszanak csak tovább, nincs azon mit ünnepelni, hogy segítetek egy kicsit Füleki néninek.

Amikor idáig jutottam az álmodozásban, megálltam és elnevettem magam. Miként kívánhatom, hogy ünnepeljenek, ha titkolom előtűk a jótetteimet. És elgondolkoztam. Azt bizony ezután se tehetem meg, hogy én magam mondjam el nekik, mit cselekszem már hetek óta. Az dicsekvés lenne. Dehát akkor mit tegyek? Egyszerre csak eszembe jutott a megoldás. Néhány perc múlva, már odalent Törpeházában,

beléptem unokanővéremnek, Indácskának kertjébe: „Szervusz, Indácska. Segítenél nekem valami munkában hétfőn délelőtt?” Indácska tízéves, ügyes kislány volt, értett a meszeléshez is, a takarításhoz is, a titoktartáshoz azonban egy csöppet se. Ezért választottam éppen őt. „Nagyon szívesen segíték! Milyen munkában?” Majd hétfőn megtudod. De nem szabad ám beszélned erről senkinek se! Azt se szabad elmondanod senkinek, ha ott majd valami dicséretes dolgot is hallasz felőlem. Meg bírod majd állni, hogy ne mondd el?” „Na hallod! Tudok én titkot tartani!” „Akkor jó, hányra jöhettek érted hétfőn reggel?” „Kilencre.”



Indácskáéktól kijövet néhány pajtásom sietett el mellett, Bérci Berci, Rezeda, Nagykaratty és mások. Vásár volt a völgybeli falucskában, oda igyekeztek. Sietűkben alig köszöntek nekem, éppen csak rám pillantottak. De én mosolyogtam magamban: „Siessetek csak, siessetek. Kedden már másképp lesz! Kedden már megálltok és tisztelettel suttogjátok: „Moha jön! Itt jön Moha!” Valamelyikötök felkiált: „Éljen Moha!” Aztán kitör az „éljen” mindnyájatokból. Nagykaratty oda is jön hozzám és kezet nyújt: „Nagyszerű, amit cselekszel! De-

rék fickó vagy, Moha!” Én meg mosolyogva legyintek: „Hagyjátok csak, nincs ezen mit ünnepelni, nem olyan nagy dolog ez.”

Másnap, vasárnap délután magam is lementem a vásárba. Alkonyatkor, a cirkuszból kijövet összetalálkoztam osztálytársammal, Handabandival, és együtt indultunk hazafelé. Utunk a falucska kocsmája előtt vitt el, és ugyanakkor éppen a kocsmajátó felé csoszogott az öreg Borzsák bácsi, a léggömbáros. Minden vásáron megjelent, de az igazi nevét nem tudtuk. A vásárosok is csak Borzsák bácsinak szólították, mert szinte minden órában becsoszogott a kocsmába. A gyerekek afféle neveltséges figuraként bántak vele, kiáltozni szoktak mögötte: „Borzák, Borzsák!” Sőt egyszer még azt is megtették, hogy a bódé tetejéről a napfény meg nagyítóüveg segítségével sorra elpukkantották a feje fölött a léggömbjeit. No, ez a Borzsák bácsi ott a kocsmá előtt hirtelen körülnézett és magához intett engem: „Hé! Te töpörtyű! Tartsd ezt egy percig!” Kezembe nyomta a léggömbfűrt vékony szíjfogantyúját, és már támolygott is fel a kocsmá ajtó lépcsőjén. Bántott a „töpörtyű” szó is, még felnőtt törpének is szokott így szólítani, ha részeg volt, és bántott az is, hogy nem kéri a szívességet, hanem rendelkezik. Hogy valamiképp kifejezzem helytelenítésem, utána szóltam: „De igazán csak egy percig!” Meg se fordult, csak legyintett egyet megvetően. Ezt jelentette a legyintése: „Beszélj, amit akarsz, ügyis addig fogod tartani, amíg ki nem jövök.” Ettől a megvető legyintéstől már ingerült lettem és hangosan számolni kezdtem a másodperceket: „Egy, kettő, három, négy...” Ekkor még nem gondoltam rá, mit is tegyek a léggömbökkel, ha eljutok a hatvanig. Handabandi azonban felkikkantott: „Nagyszerű! Remek!” Ijedten eszméltem rá, hogy azt hiszi, hogy a

hatvan kimondása után el akarom engedni a szíjat. És a közelemben álldogáló gyerekek arcán is ugyanazt a jókedvű várakozást láttam, amit Handabandién. A reménykedést valami pompás mulatságban. Tudtam én jól, hogy rosszság elbocsátanom a léggömböket, de azt is tudtam, hogy most már gyávának tartanak, ha nem tenném, no meg elkábított a vásári zsivaj is, a nézelődéssel, ácsorgással töltött délután, tehát nem volt erőm nem tenni meg, amit elvártak tőlem.

Amikor a léggömbfürt sebesen a magasba emelkedett, az utca óriási nevetésben tört ki, mi ketten meg futni kezdtünk. De rögtön abba is hagyhattuk nyugodtan, akkora volt a sokadalom. Visszapillantottam a kocsmára, és megláttam Borzsák bácsit. Bizonyára gyanús volt neki az óriási nevetés, oda tántorodott hát poharával az ajtóba, föltekintett az ég felé, és bámulta elszálló léggömbjeit. Nem volt nagy érték az a húsz- harminc léggömb, rögtön tudtam tehát, nem a pénzbeli veszteség okozza azt a nagy szomorúságot, amellyel utánuk bámul. Látszott pislogó, öreg szemén, lassan legörbülő száján, más fáj neki. Az fáj, hogy olyan senki és semmi ő, olyan szerencsétlen, nevetséges figura, akivel még egy ilyen kis töpörtyű is tréfát űzhet, kibabrállhat. Belefájdult a szívem a szomorúságába, amelyet azon az öreg arcon láttam. A legszívesebben odafutottam volna, hogy megsimogassam. Ehelyett azonban Törpeháza felé kezdtem rohanni. Futott utánam Handabandi is, és kiabálta: „Ne rohanj! Nem jön!” Nem tudta, hogy éppen ő maga az, aki elől futok. Úgy éreztem, nagy részben az ő örvendező felrikkantása, mulatságvárása ugratott be ebbe a rosszságba. Irtóztam hát együtt lenni vele. Csak akkor hagytam abba a rohanást, mélyen bent az erdőben, a hegyoldalon, amikor már nem érhetett utol. Akkor megálltam, lehajtottam a fejem és eltakartam a tenyeremmel az arcom.

Másnap, hétfőn reggel már fél kilenc tájt kiballagtam kertünkéből. Indácskáért még korán volt mennem, gondoltam, járkálok addig Törpeháza utcácskáin. Berci Berciék kertje előtt több kistörpe beszélgetett, köztük volt Handabandi is, és nagyot nevettek valamin. Amikor

azonban megpillantottak engem, hirtelen abbahagyták a beszélgetést, és azt suttogták egymásnak: „Moha jön! Itt jön Moha!” Már ekkor hallhattam volna, hogy tisztelettel suttogták a nevem, de én azt hittem, titkuk van előttem, ezért figyelmeztetik egymást. Meggyorsítottam hát lépteimet, hogy mutassam, éppen csak elmegyek mellettük, nem háborgatom őket. De amikor a közeükbe értem, Berci Berci igen nagy meglepetésemre ezt kiáltotta: „Éljen Moha!” És kiáltották rögtön a többiek is: „Éljen Moha, éljen! Éljen!” Valósággal megrémültem egy pillanatra. Beleláttak a fejembe, megtudták miről álmodom? Mert íme, csúfolnak velem. Megálltam és bámultam rájuk. Ők viszont vidáman körém sereglettek és áradoz-



tak: „Remek volt, amit tettél! De igazán csak egy percig! Egy, kettő, három, négy... és aztán puff neki, repülnek a léggömbök. Csakhogy megkapta végre a magáét a töpörtyűért!” Az előbb csak megrémültem, most már szinte kétségbeesetten hebegtem: „Tinektek ... csak ugyan tetszik az, amit ... azzal a szegény ... borzsákkal cselekedtem?” Harsogó hahota volt a válasz. Azt hitték, komédiázom: „De jól adod! Elmehetnél színésznek! Éljen Moha!” De túlkiabáltam őket: „Értétek meg, hogy rosszság volt!” Egy pillanatnyi csönd után felzajdult a tiltakozás: „Nem igaz, bátorság volt, hiszen meg is pofozhatott volna. Neki talán szabad töpörtyűnek nevezni minket? Ne szerénykedjél ennyire! Igenis, pompás volt! Éljen Moha!” Nagykaratty kezét nyújtott: „Bizony, Moha, nagyszerű volt, amit cselekedtél! Ha volna

aranykönyve Törpeházának, most beleírnák a neved!” Ekkor már csak nyögni bírtam feldúltságomban: „Hát még neked is?... Még neked is... tetszik ez?” Nagykaratty nevetve megveregette a vállam: „Nagyon is tetszik Most majd meggondolja az a borzsák, merészljen-e máskor is töpörtyűnek nevezni minket! Derék fickó vagy, Moha!” Láttam az arcukon, most még hiába magyaráznám nekik, nincs mit ünnepelni azon, amit cselekedtem, sőt inkább szidni kéne érte engem. Ráeszméltem, hogy milyen butuskák és csakcsik még. Csak legyintettem hát egyet Nagykaratty dicsérő szavaira, elrántottam a vállam a keze alól és futottam Indácskáék felé. Most már persze eszem ágában sem volt levinni magammal Füleki nénihez. Pedig Indácska már a kapuja előtt várt rám. De csak futtomban kiáltottam oda neki: „Ne haragudj, hogy fölöslegesen háborgattalak! Meggondoltam, nem viszlek magammal! Köszönöm, hogy segítettel volna!” Azzal már be is szaladtam az erdőbe, siettem a völgybeli falucska felé, s mialatt loholtam, szörnyülködve dohogtam magamban: „Rettenetes! Ünneplik a rosszszaságot! És ezekkel akartam én ünnepeltetni a jótetteimet!” Egyszerre csak megszólalt valaki a közelemben: „Szervusz, Mohácska. Mit dünnyögsz magadban?” Földigszakáll bácsi pihent az út mentén egy mohos sziklán. Odaültem melléje, és nagyon jólesett elpanaszolni neki mindazt, ami történt. Ezzel fejeztem be a beszédem: „Az ilyenek ünneplése nem kell nekem! Mit érnék olyanok ünneplésével, akik a rosszszaságot is hajlandók ünnepelni?” Földigszakáll bácsi hallgatott egy ideig, aztán elmosolyodott és lassú szóval kérdezte: „Es ha csak a jótetteket ünnepelelnék, akkor mit érnél az ünneplésükkel?” Ekkor aztán én hallgattam, csak bámultam, bámultam Földigszakáll bácsira, és derengeni kezdett bennem a tudat, hogy nemcsak a pajtásaim butuskák és csakcsik, hanem én magam is. Szégyenkezésem azonban hamarosan kitermelte a maga gyógyszerét is: felugrottam a szikláról, megkértem Földigszakáll bácsit, senkinek se szóljon munkálkodásomról Füleki néninél, sietve elköszöntem tőle, és loholtam meszelni.